

Vijf jaar Meteorologica

LEO KROON (LANDBOUWUNIVERSITEIT WAGENINGEN)

Het was bijna onzichtbaar. Het berichtje op bladzijde 27 van de vorige Meteorologica. Maar het stond er echt: "Het huidige nummer is het laatste nummer dat onder verantwoordelijkheid van ondergetekende wordt gemaakt". Daarna enige woorden over de nieuwe hoofdredacteur Robert Mureau. Typisch de bescheiden en onopvallende stijl die kenmerkend is voor de scheidende hoofdredacteur Aarnout van Delden. Weinig mensen die weten hoezeer juist hij het is geweest die de afgelopen vijf jaar er voor gezorgd heeft dat Meteorologica de huidige hoge kwaliteit heeft gekregen en behouden. En hoeveel moeite hem dat soms gekost heeft. Voldoende reden, kortom, om Aarnout eens op te zoeken in zijn woonplaats Groenekan en te praten over zijn vijf jaren als hoofdredacteur.

Veel mensen weten waarschijnlijk niet hoe, in de beginfase, zo'n blad als Meteorologica is ontstaan. Kun je iets vertellen over die allereerste nummers?
Het begon eigenlijk met Kees Dekker die van het NVBM-bestuur de opdracht had gekregen een verenigingsblad op te zetten. Kees vroeg mij, in januari 1992, of er iemand van het IMAU misschien in de redactie wilde komen. Ik zei dat ik wel zou kijken, maar ik vreesde dat ik het zelf dan wel zou moeten zijn. Niemand in het IMAU stond er echt voor te trappelen, mede omdat de NVBM toen nog als een forecasters vereniging werd gezien. In februari 92 was de eerste redactie-vergadering met daarin Han Mellink, Jacob Kuiper en Baltus Zwart. Alleen Baltus Zwart had ervaring op dit gebied door zijn redacteurschap bij "Zenit".

Het NVBM-bestuur had op dat moment nog niet echt nagedacht over wat men met zo'n blad wilde. We voelden ons toen wel in het diepe gegooid. En: "Oh ja, het zou wel leuk zijn om op de eerste ALV in april 92 ook het eerste nummer te kunnen presenteren". We hadden welgeteld twee maanden! Jacob had nog wel een stukje, ik had nog een artikeltje. En zo hebben we dat eerste nummer bij elkaar gescharreld. Jacob Kuiper en ik waren op dat moment de hoofdredacteurs. Vooral bij het eerste nummer had Jacob een grote inbreng in alles. "Wie wordt er hoofdredacteur?" werd er op een gegeven moment op een vergaderinkje gezegd. Grote stilte. "Zal ik het dan maar doen?" Zo gaat dat.

Is er eigenlijk, in het begin, nagedacht over opzet, niveau en inhoud van het blad. Op wie richt je je, wie leest het?

Wij hebben er wel over nagedacht, maar de initiatiefnemers, het bestuur van de NVBM, hadden er absoluut niet over nagedacht. Die hadden alleen een limiet gesteld aan de kosten. Maar Han Mellink en Jacob Kuiper die wilden meteen een mooi blad uitgeven, een magazine. We hebben toen een veel te duur eerste nummer uitgegeven, en op die voet zijn we ook door gegaan. Maar dat betekende dat we meteen ook dat eerste jaar elders geld vandaan moesten halen. Vooral Jacob heeft zich sterk gemaakt om sponsors te werven. Ook hebben we met z'n allen veel reclame gemaakt om veel abonnee's te krijgen. Dat eerste jaar was min of meer het hoofd boven water houden. In het tweede jaar is er een soort richtingensrijd geweest in de redactie over inhoudelijke zaken. Een optie was: een populair blad voor een grote lezers-

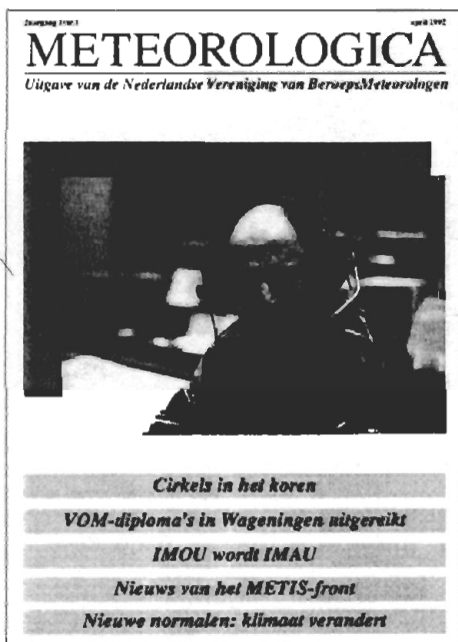
kring, zeg maar de opzet van wat "Weer en Klimaat" had moeten worden. Dat had alleen het gevaar dat we ons van de vereniging zouden vervreemden. Ook vond ik het persoonlijk niet echt leuk om zo'n blad te maken. Ik vind het leuker om voor collega's te schrijven die het vak kennen. In het andere geval zou ik me meteen teruggetrokken hebben.

En samen met de weeramateurs?

Daar hebben we inderdaad in een later stadium ook nog over nagedacht: of het zin zou hebben om samen met de "Weerspiegel" van de weeramateurs iets op te zetten, maar daar hebben we toch maar vanaf gezien. De weeramateurs waren trouwens ook niet voor samenwerking.

In die beginperiode was het nog veel zoeken naar de beste oplossing, neem ik aan. Ja, het eerste nummer hebben we nog laten drukken door de huisdrukkerij van het KNMI. Daar was ook iemand die de opmaak van het blad voor zijn rekening nam. Maar de contacten met die persoon waren niet optimaal en gaandeweg bleek het geen goede basis om op voort te gaan. Toen heb ik in het tweede jaar gezegd: "We gaan zo niet verder, ik vraag nu drukkerij Elinkwijk om het volgende nummer te maken."

Ik moet zeggen dat de lay-out van Meteorologica bij het eerste nummer al heel erg mooi was, en dat hoefde voor mij niet per se. Maar dat was de "push" van Han Mellink die er tenslotte een magazine van wilde maken en dat moest er dus mooi uitzien. Die eerste nummers hebben we de opmaak grotendeels zelf nog gedaan. De tekst drukten we via de

Omslag van de eerste Meteorologica.

laserprinter af in kolommen, dat knipten we allemaal uit en vervolgens plakten we dat mooi op papier en dat ging dan met precieze instructies naar de drukker. Ik zag natuurlijk wel dat we dat niet konden volhouden.

In die tijd werd Bert Holtslag hoogleraar bij ons (het IMAU, LK) en ik zat overal te vissen om mensen en mogelijkheden te vinden. Via Bert zijn we met Monique Roest in contact gekomen en zij kon met de computer en met speciale programma-tuur op het IMAU de lay-out voor ons verzorgen. En dat doet ze nog steeds.

Toch zijn jullie niet bij "Elinkwijk" gebleven.

Nee, dat komt omdat zij voor ons de verzending niet konden verzorgen, en dat moesten we dan zelf nog doen. Ze stopten alles in plastic folie met de adressticker erbij en wij kregen de dozen en die moesten we dan zelf naar de PTT brengen. Ook dat was geen ideale situatie. Bij de PTT moest je alles nog op postcode sorteren om reductie te krijgen op de portokosten. Daar hadden we gelukkig ruim voldoende abonnees voor.

Zo snel al?

Ja, direct met het tweede nummer al. Vooral de fanatieke weeramateurs hadden er meteen al lucht van gekregen, bij het eerste nummer al, dat er een meteorologisch blad was, en zo hadden we bij dat tweede nummer al zo'n 250 abonnees. Na Elinkwijk zijn we echt gaan "shoppen": wat is de goedkoopste drukkerij en konden ze ook de verzendingen doen? En zo kwamen we bij Krips Repro in Meppel terecht. Maar het nadeel is dat die eigenlijk te ver weg zitten, zodat we alleen telefonisch contact hadden. Dat was ook niet ideaal. En nu zitten we bij Zuiderduijn in Woerden. Monique woont in de Meern, dus dat is geen probleem.

We gaan even iets verder in de tijd.

Enkele jaren geleden heeft de redactie een uitgebreide enquête gehouden onder de lezers van Meteorologica. Wat is je daar nu, na het verstrijken van al die tijd, nog het meeste van bijgebleven?

Wat me het meest is bijgebleven, is dat de lezersgroep van Meteorologica erg hoog opgeleid is. Als je het opdeelt in abonnees en NVBM-leden, dan zijn de abonnees gemiddeld nog hoger opgeleid dan de NVBM-leden.

En daar hou je, neem ik aan, nog steeds wel rekening mee?

Jazeker, ik zag dit als een bevestiging van

De scheidende hoofdredacteur.

de positie van het blad. En daar voelen we ons happy bij, we schrijven graag voor meer meteorologisch opgeleide mensen. Liefst hebben we als lezer in ons hoofd: de meteoroloog. We hadden ook bij het eerste nummer als voorbeelden: "BAMS" (Bull. of the American Meteorological Society) en "Weather" wat in feite ook bladen van meteo-rologische verenigingen zijn.

Kun je over de laatste jaren een trend ontdekken in de inhoud van het blad?

Nou, eigenlijk niet, alleen dat ik vind dat het steeds beter wordt. Dat komt omdat steeds meer schrijvers Meteorologica serieus nemen. En omdat we goeie schrijvers vragen. Zoals de twee oraties die in de laatste twee nummers zijn verschenen. Dat deden die twee hoogleraren zonder aarzelen, dat vonden ze zelfs erg leuk. Konden hun oraties ook nog met figuren erbij gepubliceerd worden. Verder hebben we nog een paar hele goede, min of meer vaste, schrijvers.

Maar het is niet steeds meer, bijvoorbeeld, wetenschappelijker geworden en wellicht minder gericht op de weerkamer-meteorologen?

Het is eigenlijk al snel wat wetenschappelijk geworden. De eerste jaargang was zoals we dachten dat we het zouden willen hebben. Maar toen werd het al snel iets wetenschappelijker. Ik heb er wel vaak over getwijfeld of de meteorologen in de weerkamer het wel interessant vonden. Want die hebben we wel steeds in gedachten bij het schrijven. Maar je bent natuurlijk afhankelijk van wat je krijgt. De

redactie schrijft niet alles. We proberen de laatste tijd dat ook wat meer te sturen door mensen te vragen wat te schrijven.

Maar over actuele weergebeurtenissen?

Ik kan me een stukje van Baltus Zwart herinneren over een storm op de Oostzee. Ja, daar waren we heel blij mee. Maar het is moeilijk om de meteorologen aan het schrijven te krijgen.

Als we toch naar de actualiteit kijken: hoe zit het met de taakverdeling tussen jou en Robert Mureau?

Robert heeft nu gewoon alles overgenomen. Ik heb nu dezelfde taak als de rest van de redactieleden. Het maartnummer was het laatste nummer dat onder mij als hoofdredacteur tot stand is gekomen. Ik ben er ook trots op: het ziet er goed uit.

Je bent zeker wel benieuwd hoe het volgende nummer er uit gaat zien?

Jazeker, want Robert pakt de zaken toch weer iets anders aan. Hij heeft Meteorologica voor de redactie op internet gezet. Alle redactieleden kunnen meteen kijken wat er allemaal is binnen gekomen.

Dat is wel handig!

Jazeker. We hebben nu ook allemaal contacten per e-mail. Ook Sytze Stel heeft thuis een aansluiting, dus het gaat allemaal inderdaad een stuk handiger. Dat had Robert na een week al voor elkaar.

Vind je het niet moeilijk om alles nu een beetje los te laten?

Nou nee, het is wel vreemd. Vooral nu,

met het volgende nummer. Ik heb het niet meer in de hand he? Ik gebruikte het weeroverzicht dat ik schrijf min of meer als een soort sluitstuk als er zoveel bladzijden over waren. En als er bladzijden tekort waren dan maakte ik wel ruimte, desnoods gooid ik er een artikel uit.

Toe maar!

Ja, ik kon er mee schuiven zodat alles mooi in elkaar paste. En nou kan ik dat weeroverzicht, dat ik geacht word te schrijven, natuurlijk niet meer op die manier maken. En ik moet het ook nog op tijd inleveren.

Wat is voor jou, terugkijkend op die vijf jaar nou het resultaat waar je het meest trots op bent?

Toen in het tweede jaar bleek dat we het hoofd boven water konden houden. Toen had ik wel een gevoel van triomf, ja. Dat dat lukte. Dat was namelijk helemaal niet zeker. We keken voor die tijd niet meer dan een maand vooruit.

Wat???

Ja, we keken wel waar de zaak zou stranden, en het lukte allemaal. We hebben er wel heel hard voor gewerkt hoor. We waren niet bezig van: nou we zien wel. We probeerden wel te sturen, maar we waren gewoon bang om verder dan een maand vooruit te kijken.

Kopij dat kwam vanzelf. Dat was gelukkig geen probleem. Het was meer financieel een probleem. De uitgaven in het eerste jaar waren zo'n 16 mille, dat was meer dan de inkomsten van de NVBM in dat jaar. We hadden gelukkig snel sponsors en meer dan 150 abonnees. Maar ik geloof dat we toen het grootste gedeelte van het budget van de NVBM er doorheen gejaagd hebben. Maar het moest! Gerrit Hiemstra als penningmeester is toen gewoon voor het blok gezet. Die zei toen dat er maar 2000,- per nummer aan uitgegeven mocht worden, maar we deden gewoon waar we zin in hadden. Maar het moest gewoon, we wilden geen halfslachtig blaadje uitgeven want, dachten we, dan krijgen we geen serieuze schrijvers. Als we dat net hadden gedaan dan had het blad het, denk ik, niet gehaald, want dan hadden wij er geen zin in en anderen waarschijnlijk ook niet.

Zijn er ook zaken waar je niet tevreden mee was?

Als dingen niet goed gingen. Vooral met de drukker: er ging altijd wel iets fout bij de drukker. Ik moet zeggen dat ik bijna nooit met trotsheid naar een nummer dat net uit was, heb gekeken. In het begin wel, maar dan merkte ik gewoon meteen weer dingen op die fout waren. En dan zag ik fouten en dan gooid ik dat nummer gewoon weg.

Ik zie die fouten dus niet zo!

Ja, maar die zitten er toch wel in.

Foto's die scheef staan of zo?

Bijvoorbeeld het decembernummer 95. Een artikel van Henk Dijkstra. Dat waren figuren die waren helemaal wazig, onscherp geworden. Daar baal ik zo ontzettend van. Een collega die ik hoog acht had ik gevraagd een artikel te schrijven en dan krijg je zo iets.

Denk je dat dat met de nieuwe drukker beter gaat?

Ja, dat bleek bij het eerste nummer al. Die kijkt gewoon naar de kwaliteit, naar de figuur. Er waren vier foto's die vonden ze niet echt goed ingescand. En dat hebben ze zelf toen opnieuw gedaan, naar hun eigen maatstaven. Je kunt zeggen: deze drukker denkt mee.

Zijn er, tenslotte, nog zaken die verbeterd zouden kunnen of moeten worden?

Ten eerste: iets meer abonnees, zodat we iets meer financiële armslag hebben. De inhoud zou wat diverser moeten zijn, bijvoorbeeld zoals je zei: iets meer over de meteoroloog zelf; een personeelsrubriek of zo iets. Zo'n artikel als over Bram Oort vind ik wel leuk. Dat soort artikelen staan er nog te weinig in. Maar al met al kan ik met voldoening terugkijken op vijf jaar Meteorologica.